

História.

Vývoj lietadla L-200 Morava siaha do roku 1955, keď bola v Kunoviciach vytvorená výskumno-vývojová základňa z absolventov VTA Brno pod vedením hlavného konštruktéra Ing. Ladislava Smrčka s cieľom vyvinúť nové lietadlo, päťmiestny „aerotaxík“, ktoré by prekonalo dovedy používané Aero Ae-45. Vývoj draku lietadla sa začal v roku 1957 v Kunoviciach. Nakoľko vývoj motorov M-337 vyvíjaného v Motorlete Praha zaostával za konštrukciou drakov, do prototypov sa montovali motory Walter Minor 6-III (každý s výkonom 118 kW) s vrtuľami V-402 (neskôr V-406). V utorok 9.4.1957, na továrenskom letisku v Kunoviciach (vtedajšie Strojírny První pětiletky) vzlietol prvýkrát s novým dvojmotorovým lietadlom skúšobný pilot Ladislav Šváb. Podnikové skúšky potom prebiehali aj v roku 1958. Celá overovacia séria lietadla bola nakoniec postavená na báze týchto motorov.

Dve lietadlá overovacej série v bombardovacej verzii prijalo do výzbroje aj Vojenské letectvo ČSLA (s možnosťou zmeny na navigačnú, alebo fotografickú verziu). Po ukončení vývoja motorov M-337 a úspešnom absolvovaní ich štátnych skúšok, bol v auguste 1959 vyrobený prototyp L-200A vybavený týmito motormi. V roku 1961 sa začala sériová výroba modelu L-200D s trojlístovými celokovovými, hydraulicky nastaviteľnými vrtuľami V-506.

Celkom bolo do roku 1964 vyrobených 361 lietadiel L-200 rôznych verzií a modifikácií podľa želania zákazníka (bombardovacie, navigačné, sanitné, fotografické atď.). Okrem Československa (ČSLA používala celkom 42 lietadiel, ďalšie slúžili v Sväzarme a v podnikoch národného hospodárstva) boli lietadlá dodávané aj do ZSSR (183 lietadiel lietal v Aeroflote), Maďarska, Indie, Argentíny, na Kubu a do ďalších štátov sveta.

Verzie lietadla:

XL-200: Prototyp

L-200: S motorom Walter „Minor“ 6-III a s vrtuľami V-402 (neskôr V-406)

L-200A: S motorom M-337 a dvojlistými elektricky nastaviteľnými vrtuľami V-410

L-200D: Zmodernizovaný typ s trojlístovými vrtuľami stálych otáčok V-506

V rámci ČSLA lietadlá slúžili vo výzbroji PVO štátu, vojskového aj frontového letectva. Okrem toho lietadlo slúžilo aj na výcvik pilotov vo Vyššom leteckom učilišti v Košiciach. Najviac lietadiel v ČSLA slúžilo ako kuriérne lietadlá. Z dodaných lietadiel boli postupne z výzbroje vyradené celkom 4 lietadlá - z toho 3 pre havárie a jedno pre katastrofu. Okrem toho prebiehalo postupné vyradovanie lietadiel aj z dôvodu konca technickej životnosti - v roku 1972 boli vyradené prvé 2 lietadlá a v roku 1978 posledné 4.

A ešte na záver pozvánka práve do nášho leteckého múzea v Trenčíne, kde môžete vidieť krásnu L-200A Morava s registráciou OM-FOE v krásnom farebnom kabáte.

Technické údaje:

Rozpätie: 12,31 m

Dĺžka: 8,6 m

Hmotnosť prázdna: 1275 kg

Hmotnosť vzletová: 1950 kg

Pohon: 2x štvortaktný, šesťvalcový, invertný, vzduchom chladený motor M-337

Výkon motora: 2x 154kW (210kW- vzletový výkon s kompresorom)

Maximálna rýchlosť: 360 km/h

Maximálny dolet: 1900 km

Dostup: 6200 m

Zaujímavosti

Dve krásky, L200 Morava a slávna filmová hviezda Claudia Cardinale, pred odletom z Prahy v aerotaxi ČSA začiatkom júla roku 1964.

V apríli v roku 2008 jedna z L-200, zapísaných v leteckom registri Českej Republiky ako OK-OFI, vykonala náročný diaľkový prelet do arktických končín, kde urobila oblet severného pólu. S miernym (ročným) oneskorením to bola tá najlepšia oslava vtedajšieho päťdesiateho výročia od prvého vzletu prototypu L-200 Morava. Piloti Ing. Petr Bold a Richard Santus tak dokázali, že toto lietadlo ani po tak dlhej dobe nepatrí do starého železa.